

Nắng Xuân

miên man trên những đám lá xanh chập chờn ánh nắng tưởng như một chiếc lọng vàng che trên đầu của vị hoàng tử không ngại trong câu chuyện cổ tích thần tiên.

Vậy mà buổi sáng nay, cái lọng vàng yêu quý của nó đã có một kẻ dám tước đoạt. Lượm đặt thùng đồ nghề xuống đất, chống tay nhìn con nhỏ đang ngồi thu lu bên rổ bánh, lên giọng:

– Ê nhỏ, chỗ này có chủ rồi.

Con bé vênh mặt lên. Hai chùm tóc lưa thưa cháy nắng đỏ ké trên đầu lúc lắc như cái đuôi gà tre xoè ra đang chuẩn bị đá:

– Tui ngồi đây trước. Bộ mua gốc cây này sao vậy?

Biết đụng trúng thứ dữ rồi nên Lượm cũng nói cứng:

– Chỗ này của Ngoại. Tao giúp ông dọn hàng. Biết điều xích qua một bên tao cho ngồi ké nắng.

Con bé ngược mắt lên nhìn Lượm. Thằng ôn dịch tóc đầu đình lờm chờm, tay chân to lớn đen thui như thanh củi bếp, nói chuyện chắc nịch kiểu này có li cũng không xong. Biết thân, nó hậm hực kéo rổ bánh xích ra phía ngoài sau khi ném cho Lượm một cái nguyệt sắc cửa cổ.

Dọn hàng xong, Lượm quay qua nhìn con bé đang ngồi ngó lơ ra đường, mặt cứ

Tết nhất đến nơi. Ngọn gió cuối đông trượt qua hàng cây kiềng xum xuê cành lá, lầy phầy hương xuân bên những cánh hoa cúc vàng rượm, mỏng gà đỏ thắm rực rỡ cả một góc trời. Người ta chờ tết chạy rần rần trên phố. Muôn màu muôn vẻ. Người đi sắm tết cũng đông mà người đi chơi tết cũng nhiều. Người ta ra đường để cầu cái vui cho năm mới, cộng chút luyến tiếc khi năm cũ trôi qua. Cái xôn xao của mùa xuân cũng trôi cả vào con hẻm nhỏ theo những gánh bông bày kín trên lối đi. Xóm nghèo mà cũng chơi bảnh. Ráng sấm một, hai chậu hoa rẻ tiền bông tím đỏ đặt ngay trước cửa nhà ra vẻ Tết đã đến bên cửa nhà tui rồi nè. Tụi nhỏ cũng đang nôn nóng mong ba ngày Tết mau đến để được nghỉ xả hơi chơi cho đã đời. Trường học đóng cửa sau ngày đưa ông Táo, rảnh rỗi nên buổi sáng Lượm hay ra ngồi thể ngoại trông hàng. Những khi vắng khách, nó thường cho phép mình được thông dong ngắm nghĩa cuộc sống chộn rộn bên vỉa hè chung quanh. Chỗ ngồi sửa xe đạp của ông cháu nó ở dưới một gốc cây điệp vàng có tầng lá to che bóng mát rượi. Lượm thích bầu không khí trong lành của những buổi sớm mai, không có mùi rượu bia, tiếng hò tụng ly của cái quán nhậu bên đường vọng qua. Đôi lúc nó thích thú thả tâm hồn mơ mộng

nghe lên không thèm nhìn qua nó. Con nhỏ nhìn thua Lượm chừng vài tuổi nhưng bé xíu ốm nhom như con mèo đói. Cái mím môi bướng bỉnh vẫn không giấu được nét buồn rầu còn đọng trên khuôn mặt đầy nét trẻ con. Lấy tay vuốt mấy sợi tóc tơ vương lòa xòa trên trán rịn mồ hôi. Nó quay lại trừng mắt nhìn Lượm như muốn gây sự. Đôi mắt... đôi mắt to, đen nhánh, hàng mi dài ướt nước trông như vừa khóc xong. Bỗng dung Lượm thấy tội tội, ân hận chuyện dành chỗ vừa rồi, tìm cách bắt chuyện làm lành:

– Nè, bán cái gì vậy?

Con nhỏ trả lời dấm dăng:

– Bánh tằm. Có mua không mà hỏi.

Trời ơi, bà chẳng lừa. Buôn bán mà đánh đá kiểu này ai dám mua. Nó móc túi cầm tờ giấy bạc ve vẩy:

– Đừng khi dễ nghe, người ta có tiền đây nè. Bán cho một gói đi.

Con bé mở nắp nôi. Hơi nước bốc lên đưa mùi nước dừa lá dứa thơm phức. Lượm nhai sợi bánh khoai mì dẻo tan trong miệng khen:

– Bánh ngon quá ha. Má làm hả?

Con nhỏ vênh mặt lên:

– Tui làm chớ ai. Mà bột khoai, hấp bánh một tay tui hết. Cực lắm chớ hông dễ ăn đâu.

– Má đâu, sao không làm?

Cặp mắt to ướt của nó bỗng tối sầm, hai hàng mi dầy chớp chớp như chực đổ cơn mưa, giọng xìu xuống:

– Má bệnh. Phải nghỉ dưỡng. Mà hỏi chi nhiều vậy, bộ “cóm chìm” hay sao chớ?

Con nhỏ bỗng dung nổi quạu bắt từ làm Lượm dội ngược. Con cái nhà ai “mày xanh, mỏ đỏ” quá vậy không biết. Nhóc con mới chừng ấy tuổi đầu đã phải lăn lóc đầu đường xá chợ kiếm ăn, cơ cực quá nên cay đắng hoài nghi luôn chồng chất. Nó vùng vằng ngồi nhồm lên xoay lưng lại với Lượm. Đôi vai gầy mỏng mảnh nhô cao trong chiếc áo màu xanh đã bạc cả một mảng lưng thấy thương thương sao đó. Lượm chợt nghĩ đến cảnh của nó. Nếu không có ngoại thương tình đem về nuôi chắc nó đã thành cái hồn ma không tên, không họ lấy lát ngoài miếu ông Tà rồi. Dù gì con nhỏ cũng còn có má, còn có một người thân thiết để nó chăm nom, để được gọi lên tiếng “Má” êm đềm nghe như lời của mấy bài thơ, bài hát. Ai cũng có chuyện về má của mình để kể. Như thằng Còi bạn nó. Chiều qua, nó sung sĩa mặt mày, lầy còm cả buổi vì bị má nó đánh đòn cái tội đá quả bóng vô cái nôi của bà Tám cháo vẹt. May mà không ai thấy, bả múc quả bóng dính tèm lem đầy cháo ra rồi chửi cho một trận te tua. Ngoại biểu đừng có trách má nó, ai cũng có duyên phận của mình. Hổng phải má nó không thương mà bỏ nó đâu, cuộc sống có những điều đôi khi không thể giải thích được, chỉ một phút lỡ lầm, chỉ một giây nông cạn rồi không vượt qua được thôi. Khi nào Lượm lớn sẽ hiểu nhiều hơn nữa. Nghe ngoại khuyên nó cũng thấy nguôi ngoai cái nỗi buồn ray rứt của một đứa trẻ bị bỏ rơi. Nhưng mỗi tối đi ngủ, nằm nhìn ra bầu trời vời vợi trăng sao, nó vẫn cầu trời khẩn Phật cho nó được gặp lại má nó một lần. Chỉ để được nhìn và hỏi một câu thôi. Sao má bỏ tui đi vậy, bộ không thương tui sao?

Mãi suy nghĩ miên man, đến lúc Lượm nhìn qua thì con nhỏ đã bỏ đi từ lúc nào rồi. Tự nhiên Lượm bỗng thấy lòng buồn buồn... Mấy ngày sau, những khi rảnh rỗi Lượm thót ngay qua nhà chú Năm thợ mộc, gõ gõ đóng đóng cái gì ở bên đó suốt buổi. Có nhiều khi nó mê mãi quên cả cơm chiều, Ngoại phải đi qua gọi về ăn cơm.

Chú Năm cứ tằm tắc nói với Ngoại, thằng nhỏ khéo tay ghê nghe ông Hai, rảnh rỗi cho nó qua đây phụ việc rồi tui truyền cho nghề mộc.

Mấy ngày giáp Tết trời chột nóng oi ả. Ban ngày nắng gắt, mấy người bán hoa cứ than trời như bông khi xách thùng vào nhà nó xin nước để tưới lên mấy vạt bông héo hắt tội nghiệp. Chỗ ngồi cạnh Lượm là một chông dừa hấu xanh thẫm chất lên như núi của ông Tư râu. Trời nóng nên dừa của ông bán nhanh hơn những hàng khác. Người ta không chờ được đến Tết để nếm cái vị ngọt lịm sũng nước mát rượi của quả dừa đồ. Mấy bà bạn hàng gần đó thỉnh thoảng chung nhau tiền chạy qua biểu, ông Tư bán cho tui tui trái nào xấu xấu thôi, ăn cho đỡ khát nước (ý là bán cho tui rẻ rẻ đó mà). Già Tư cũng hào phóng, lâu lâu ông bỏ một quả dừa đem đi mời hết bạn hàng chung quanh ăn lấy thảo. Dĩ nhiên thằng Lượm cũng có phần. Bao giờ già Tư cũng chừa lại cho nó miếng to nhất rồi khen nó nhỏ mà giỏi quá. Cô Ba bánh tét cười háp háy con mắt ghẹo nó, già Tư tính o thằng nhỏ cho con cháu ông đó mà, làm Lượm mắc cỡ muốn chết. Ừa, con nhỏ cháu già Tư nhìn cũng dễ thương. Thỉnh thoảng nó đi theo má ra trông hàng phụ ông ngoại. Nó hay mặc bộ đồ bông vàng lấm tằm hoa tím đồ đi qua đi lại trông như bụi hoa ngũ sắc. Lượm lịch sự gọi vậy chớ gặp cái miệng thằng Còi nó sẽ nói là bụi hoa cứt lợn (xin lỗi nghe)! Mà khổ thiệt, không hiểu mỗi lần con nhỏ liếc qua Lượm cười ruồi lại làm cho Lượm nhớ đến đôi mắt đen lầy luôn ướt nước như muốn đổ mưa của ai đó! Trời nóng như thế này... sao nó không trở lại đây, Lượm sẽ nhường chỗ bóng mát nhất để cho hai cái đuôi tóc bết cháy đỏ vì đang nắng. Hình như có một tiếng thở dài dài đó ngân lên từ phía trong lồng ngực của thằng nhỏ sắp qua mười hai tuổi...

Chiều 28 Tết, Lượm bỏ hàng để mình Ngoại trông, về nhà nằm nướng trên chiếc võng sau vườn. Đang lơ mơ ngắm nhìn

mấy con bướm bay lượn trên vòng hoa cải vàng trở lá xanh non, Lượm giật thót mình vì một cái giọng lanh lảnh (chỉ nghe qua có một lần mà đã thấy quen lấm ròi) vang lên giữa tiếng láo nháo của đám con nít trước sân. Lượm chạy vội ra cửa. Nó! Con nhỏ đang đứng, một tay chống ngang hông, một tay ôm rô bánh nặng xeo cả bên người. Lá chuối, giấy gói bánh rơi vương vãi đầy dưới chân. Mồ hôi, mồ kê nhỏ xuống khuôn mặt lấm lem đỏ hồng lên vì nắng. Vẫn hai chùm tóc cột dựng ngược trên đỉnh đầu, lúc lắc theo cái miệng đang ngoác ra... chửi đám con trai đứng thập thò quanh đó:

– Mồ tổ cha tui bây. Đồ ôn hoàng dịch lộn. Bộ hết chỗ đá banh hay sao mà tui bay đá trên đường trên lộ. Tao vái ông bà ông vải cho xe hủ lô cán hết mấy thằng trời đánh thiên lôi này đi.

Lượm hết vía. Trời ơi, bà chẳng lừa đây rồi. Chửi đến mồ tổ nhà người ta đúng là “điếc không sợ súng” mà. Lượm chạy ra kéo tay nó, can:

– Thôi mà, bớt giận. Tui nó lỡ, không ai muốn đâu. Vô đây ngồi nghỉ đi rồi tui cắt tàu lá chuối khác đền cho.

Con nhỏ đang sừng cò như gà đá, đôi mắt long lên giận dữ chột dụi lại khi nhìn thấy Lượm. Ngần ngừ một giây rồi nó te tái cấp rô bánh đi một nước ra sau vườn, ngồi bệt dưới giàn bầu, rút tờ báo ra quạt phành phạch. Chỉ chờ có thế, Lượm chạy vội ra bụi chuối lựa một tàu lá lành lặn nhất, đem ra bẻ nước chà rửa sạch sẽ. Vừa làm Lượm vừa liếc qua con nhỏ đang ngồi thờ thẫn ngó mông lung. Con bé ngồi im không nhìn Lượm, dường như nó đang bận tâm suy nghĩ đến một điều gì quan trọng lắm. Mà không suy nghĩ sao được. Hôm nay đã 28 Tết rồi, nhà cửa còn trống trơn. Ngó thấy người ta sắm tết đùng đùng còn nhà mình chỉ toàn bùn sinh rác rưởi ngập lên tới đầu gối. Dãy nhà sàn sát mé sông lợp lá dừa lát phát trong gió, cứ mỗi mùa

mưa qua càng thêm toi tả. Nó hay cười với má. Càng mát chớ sao. Trông cửa trước, gió đưa ra cửa sau thông thoáng mát rượi không cần quạt máy. Chỉ cần ngó chừng thằng em đang lằm chằm biết đi không biết phân biệt đâu là ranh giới giữa sàn nhà và sông. Bữa trước má bình nằm thiêm thiếp, còn nó

đang lui cui làm bếp. Thằng nhỏ bò ra sát mé, nó nghe một tiếng bồm nhẹ như viên sỏi rớt xuống nước. Linh tính báo cho nó quay lại tìm em, thì thấy thằng bé đang chới với trên dòng nước. May mà nó nhảy xuống kịp, vớt em lên thằng nhỏ còn nhe hai cái răng thỏ ra cười với nó nữa chứ. Từ bữa đó, hễ bận tay là nó lấy dây cột chân em vào cột nhà. Nhìn thằng nhỏ bò loanh quanh như con chó con cũng tội nhưng biết làm sao. Giá mà ba nó còn sống. Người ta nói ông trời có mắt tại sao lại bắt ba nó đi sớm để cho mẹ con nó cơ cực như vậy. Hai dòng nước mắt tủi thân ứa ra lăn dài trên má. Thằng Lượm ở trong nhà hớn hờ đi ra, tay ôm tập lá chuối đã được cắt xén gọn gàng nhìn thấy con bé đang ngồi bó gối sụt sịt khóc, nó luynh quynh lấy ngay cái khăn vừa lau lá chuối vắt trên vai thấm vội những giọt nước mắt lấm lem trên má con bé. Nó muốn nói một câu gì đó để an ủi mà không nói nên lời. Hai đứa cứ ngồi bên nhau như vậy một lát bỗng thằng Lượm như chợt nhớ ra điều gì, nó đứng phắt dậy nắm lấy hai bàn tay bé nhỏ của con bé reo lên:

– Ngồi yên đây nghe, chờ một chút. Có cái này hay lắm dành cho đặng ấy!

Nói xong, nó cầm đầu chạy về phía sau hè của ngôi đình. Mặt con nhỏ thoáng lên một niềm vui hồn nhiên, nó bòn chòn ngó theo bóng thằng Lượm chờ đợi. Chỉ một thoáng Lượm trở lại, đứng lấp ló sau ngôi đình la lớn:

– Nhắm mắt lại, không được ăn gian nghe! Đếm một, hai, ba... mới được mở mắt ra.

Con bé lấy hai tay bưng lấy mắt. Nó

thấy lòng vui quá, lâu lắm rồi mới có được một niềm vui như hôm nay. Bây giờ khi đang nhắm chặt đôi mắt, nó vẫn nhìn thấy khuôn mặt rám nắng, nụ cười ngạo nghễ của thằng Lượm như in trong đầu tưởng như đã từng quen biết nhau lâu lắm rồi. Má nó nói, khi mình nhắm mắt lại mà vẫn có hình ảnh ai đó hiện ra rõ nét, đó là người mình rất thương mến. Như nó vẫn nghĩ về ba nó trong những buổi chiều đây gió lung lay mái lá mục rữa. Khi những cơn mưa đi qua, nước dâng cao đập dềnh dưới căn nhà sàn linh bình trên sông. Ngay cả những lúc ôm rô bánh nặng trĩu bước đi dưới ánh nắng chói chang của buổi trưa hè, nó vẫn nhìn thấy ở cuối bầu trời là những đám mây có mang khuôn mặt với nụ cười triu mến của ba nó. Đó là khoảng trời thương yêu của riêng nó, không thể chia lìa. Mãi suy nghĩ miên man, thằng Lượm đã trở lại đứng bên cạnh lúc nào không hay. Nó hét vào tai con nhỏ:

– Một... hai... ba... mở mắt ra.

Giật mình buông hai tay ra, con bé sững sờ trước món quà thằng Lượm dành cho nó. Một chiếc xe kéo nhỏ nhắn, xinh xắn được đóng bằng gỗ tạp rất khéo nằm ngay trước mắt. Hai cái bánh xe cũ kỹ vẫn còn đọng lớp ri sét bám chặt lâu ngày mà Lượm đã tồn cả buổi chiều để chà vẫn không đi. Thấy con bé nhìn chăm chú vào chiếc xe mà không nói gì cả, Lượm phân bua:

– Ồ, cái bánh xe hơi cũ. Nhưng không sao đâu, coi vậy chớ tốt lắm đó. Có hư cứ đem lại đây sửa cho, không lấy tiền đâu.

Con bé rơm rớm nước mắt, áp ứng:

– Anh cho tui đó hả, sao anh tốt với tui quá vậy?

Nghe con nhỏ nói vậy Lượm vui vẻ trở lại, nó cười hơn hớn hãnh diện:

– Có gì đâu, chuyện nhỏ mà. Đóng cái xe này dễ ẹc. Ấy có thể bỏ cái nôi nặng chình

ịch kia lên mà kéo đi cho đỡ nặng. Con gái
ôm cái rô đi cà queo như vậy hoài hư cột
sống hết. Cô giáo nói vậy đó!

Con bé im lặng nhìn Lượm lẳng xẵng
xếp rô bánh lên cái xe kéo. Cặp mắt to đen
của nó không còn cái vẻ u ám của những
buổi chiều đổ mưa buồn nữa. Mà bây giờ
trong đôi mắt đó dường như có cả một mùa
xuân đang trở về cùng với những vạt nắng
vàng ấm áp trong khu vườn nhỏ.

Nguyễn Tú My

